

Leidingwaterbalans voor Vlaanderen 2011

INHOUDSTAFEL

---

1 Inleiding.....	5
2 Leidingwaterbalans 2011	8
2.1 Waterbalans	8
2.2 Ruwwater	9
2.2.1 Winning van ruwwater.....	9
2.2.2 Inkoop en verkoop van ruwwater	10
2.3 Reinwater	11
2.3.1 Productie van reinwater	11
2.3.2 Inkoop en verkoop van reinwater.....	13
2.3.3 Instroom reinwater van buiten Vlaanderen	15
2.4 Verbruik van reinwater	15
2.4.1 Aantal abonnees	15
2.4.2 Reinwaterverbruik	15
2.4.3 Niet-geregistreerd verbruik	16
3 Conclusies	18

FIGUREN

Tabel 1: Verklaring van gebruikte termen.	5
Figuur 1: Watermaatschappijen in Vlaanderen.	6
Figuur 2: Waterbalans 2011. Volumes uitgedrukt in miljoen m ³	8
Figuur 3: Het aandeel (%) gewonnen water verdeeld over oppervlaktewater en grondwater, en verdeeld in en buiten Vlaanderen per watermaatschappij.	10
<i>Figuur 4: Procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen. ....</i>	10
Figuur 5: Het aandeel (%) geproduceerd water per watermaatschappij.....	11
Figuur 6: Procentuele verdeling reinwater voor Vlaanderen.	12
<i>Figuur 7: Gegevens totale productie reinwater (m³) door Vlaamse watermaatschappijen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011. ....</i>	12
Figuur 8: Gegevens productie reinwater (m ³) binnen Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011.	13
Figuur 9: Gegevens productie reinwater (m ³) buiten Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011.	13
Figuur 10: Het aandeel abonnees per watermaatschappij in Vlaanderen.	15
<i>Figuur 11: Evolutie volume (m³) geleverd reinwater tussen 2001 en 2011. ....</i>	16

TABELLEN

Tabel 1: Gewonnen ruwwater (m ³) per type water voor de productie van leidingwater door de Vlaamse watermaatschappijen.....	9
Tabel 2: Geproduceerd reinwater (m ³) voor de Vlaamse watermaatschappijen.....	11
Tabel 3: Aankoop en verkoop van reinwater (m ³) binnen Vlaanderen.....	14
Tabel 4: Aankoop en verkoop van reinwater (m ³) in Wallonië.	14
Tabel 5: Aankoop en verkoop van reinwater (m ³) in Brussel.	14
Tabel 6: Aankoop en verkoop van reinwater (m ³) in Nederland.....	14
Tabel 7: Aankoop en verkoop van reinwater (m ³) in Frankrijk.	15
<i>Tabel 8: Geleverd reinwater (m³) aan abonnees in Vlaanderen. ....</i>	16
Tabel 9: Niet-geregistreerd verbruik (m ³) reinwater in Vlaanderen.	17

1 Inleiding

Het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending stipuleert in artikel 3 een duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik.

Het doel van dit rapport is inzicht verkrijgen in de hoeveelheid water die gewonnen, geproduceerd, geleverd en verbruikt wordt per watermaatschappij. De rapportering maakt het mogelijk een balans op te maken van winning, productie en verbruik in Vlaanderen of in andere regio's. Daarnaast geven de cijfers ook inzicht in het niet-gefactureerde verbruik.

Onderstaande gegevens werden opgevraagd in samenwerking met de WaterRegulator¹.

Het volume aan water bestemd voor menselijke consumptie opgedeeld in:

- winning (oppervlakte- en grondwater);
- aankoop en verkoop van ruwwater;
- productie van reinwater;
- aankoop en verkoop van reinwater;
- verkoop aan abonnees binnen het eigen distributiegebied;
- niet-geregistreerd verbruik.

Artikel 27 van het besluit van 8 april 2011 van het Algemeen Waterverkoopreglement behandelt de jaarlijkse rapportering van o.a. het duurzame watergebruik inclusief lekverliezen.

Termen die in de bevraging meermaals terugkomen, worden in tabel 1 hieronder gedefinieerd. De termen zijn alfabetisch gerangschikt.

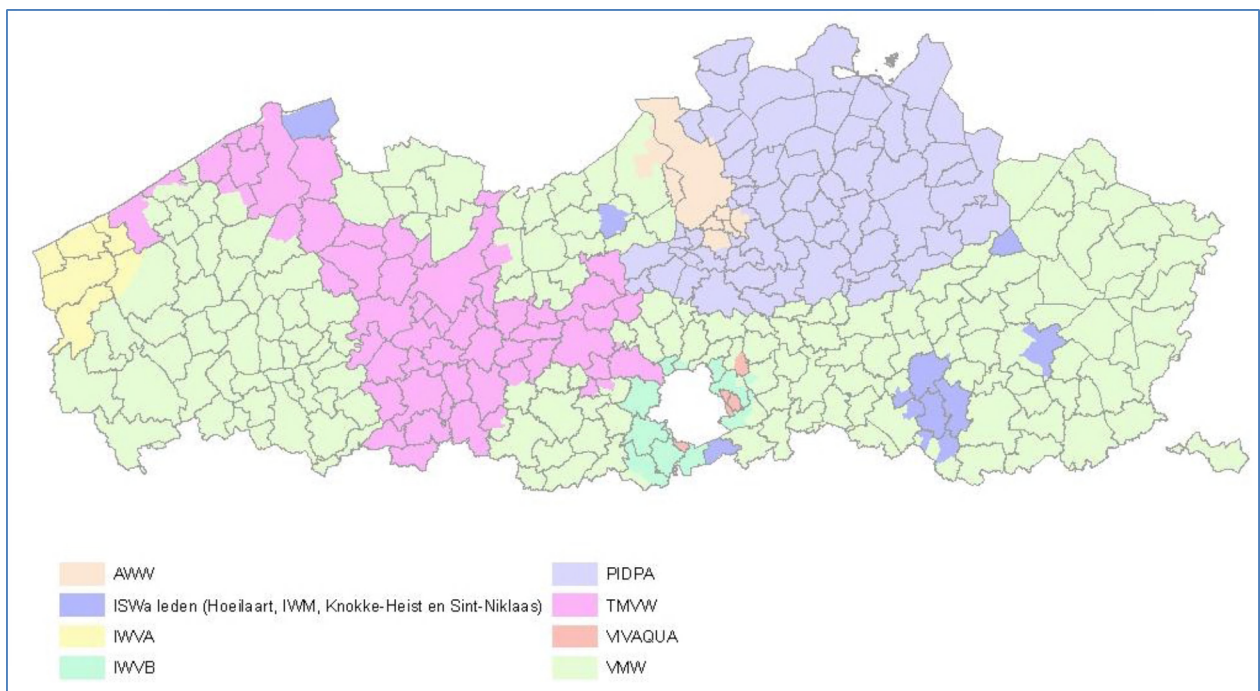
Figuur 1 brengt de watermaatschappijen in kaart die actief waren in 2011 in Vlaanderen.

Tabel 1: Verklaring van gebruikte termen.

<i>Term</i>	<i>Verklaring</i>
Abonnee	elke natuurlijke of rechtspersoon die een recht heeft ten aanzien van een onroerend goed dat aangesloten is op een openbaar waterdistributienetwerk en aan wie de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk door dat waterdistributienetwerk reinwater levert
Afnemer	elke klant die geen abonnee is en aan wie de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk water levert
Ander water	tweedecircuitwater en al het water dat aangewend wordt voor huishoudelijke, agrarische of industriële toepassingen, ongeacht de herkomst van dat water maar dat geen reinwater is
Drinkwaterdecreet	het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending
Gewonnen water	alle gewonnen water, ook het water dat niet gewonnen wordt met als doel productie van reinwater maar met als doel als ruwwater of ander water verhandeld te worden; dat bevat echter geen oppervlaktewater dat gewonnen wordt om na zuivering 'direct' te infiltreren in de waterlaag waaruit het later weer opgepompt wordt
Huishoudelijke abonnee	alle abonnees die geen 'niet huishoudelijke abonnee' zijn; dat zijn abonnees zonder ondernemingsnummer

¹ De WaterRegulator = de reguleringsinstantie zoals bedoeld in het Drinkwaterdecreet.

Niet-huishoudelijke abonnee	een niet-huishoudelijke abonnee is een abonnee die een onderneming is zoals bedoeld in artikel 2, 3° van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen; dat zijn abonnees met een ondernemingsnummer
Reinwater (= drinkwater)	water dat voldoet aan de eisen gesteld aan water voor menselijke consumptie = al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken, koken, voedselbereiding of andere huishoudelijke doeleinden, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water geleverd wordt door een waterdistributienetwerk of door een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van: <ul style="list-style-type: none"> a) natuurlijk mineraalwater dat als zodanig erkend is krachtens het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater; b) water dat een geneesmiddel is.
Ruwwater	water voor productie (dat verder in de cyclus omgezet wordt in reinwater of ander water)
Watermaatschappij	een exploitant die een openbaar waterdistributienetwerk door leidingen beheert (in Vlaanderen of buiten Vlaanderen)
Waterproductiecentrum	de plaats waar oppervlaktewater of grondwater behandeld wordt tot water bestemd voor menselijke consumptie of ander water
Waterverkoopreglement	het besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten, met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement van 8 april 2011

Figuur 2: Watermaatschappijen in Vlaanderen.

AWW	Antwerpse Waterwerken
ISWa	Intercommunaal Samenwerkingscomité van Waterbedrijven
IWVA	Intercommunale Waterleidingmaatschappij van Veurne-Ambacht
IWVB	Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant
Pidpa	Provinciaal en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen
TMVW	Tussengemeentelijke maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening
VIVAQUA	De voormalige Brusselse Intercommunale Watermaatschappij (BIWM)
VMW	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening

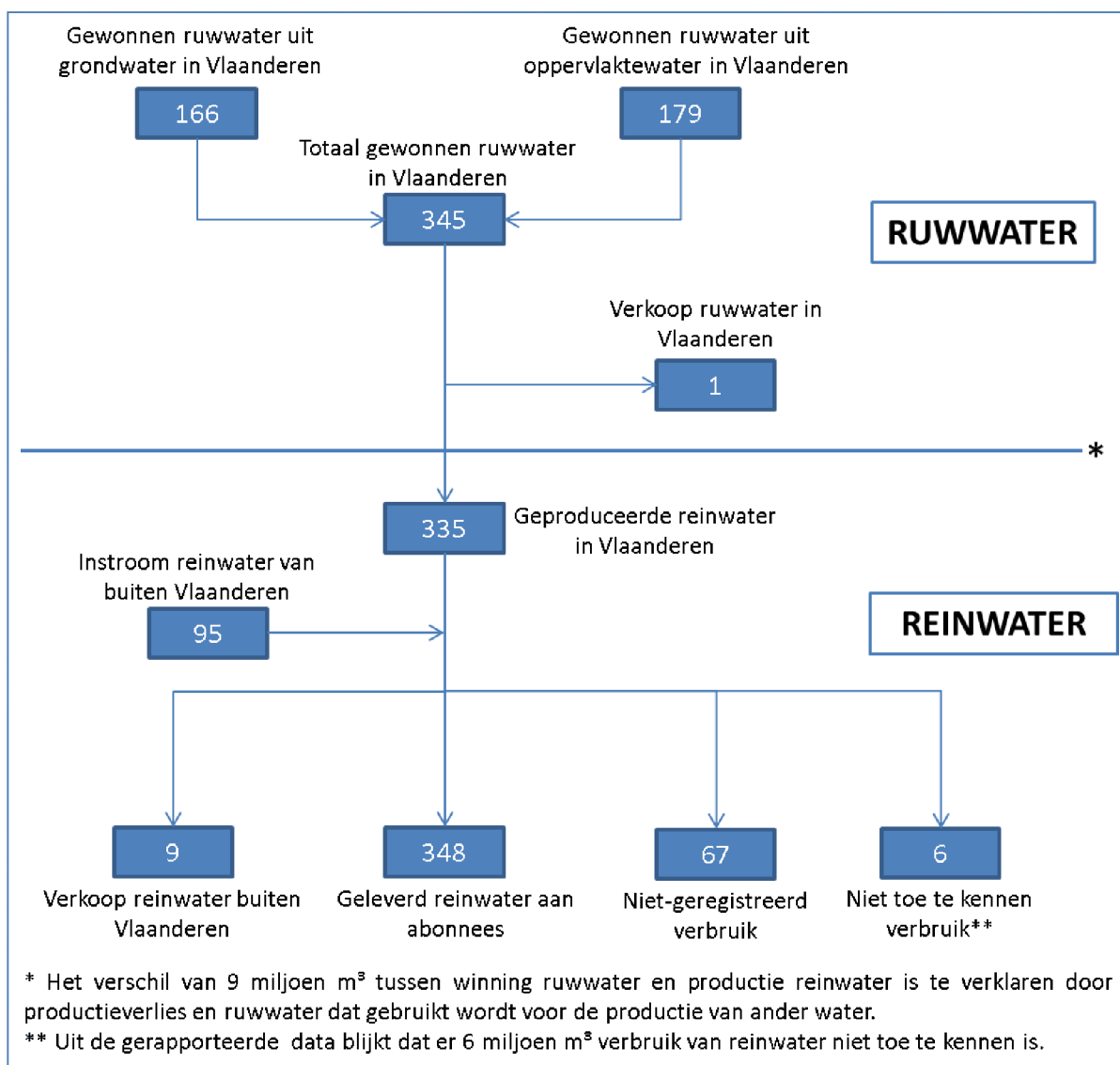
ISWa is een samenwerkingsverband tussen watermaatschappijen. In 2011 waren de actieve leden: IWM, Knokke-Heist, Hoeilaart en Sint-Niklaas (op 1 januari 2012 overgenomen door VMW). In dit rapport worden de resultaten van de leden van ISWa samen gebundeld. Sint-Niklaas heeft voor 2011 geen gegevens gerapporteerd. Aan de hand van de gerapporteerde data van de andere maatschappijen wordt het verbruik van Sint-Niklaas bepaald.

2 Leidingwaterbalans 2011

2.1 Waterbalans

Figuur 2 geeft de waterbalans voor Vlaanderen weer. De volumes zijn uitgedrukt in miljoen kubieke meter water. Een uitgebreidere bespreking volgt in de volgende subhoofdstukken.

Binnen Vlaanderen winnen en produceren alle watermaatschappijen, buiten IWVB, Sint-Niklaas en Vivaqua ruw- en/of reinwater. Vivaqua is een Vlaamse drinkwatermaatschappij die een beperkt afzetgebied heeft in Vlaanderen maar die wel ruwwater wint in Wallonië en verkoopt via Brussel aan Vlaanderen.

Figuur 3: Waterbalans 2011. Volumes uitgedrukt in miljoen m³.

De volgende formule geeft de reinwaterstroom voor Vlaanderen weer.

$$\text{Geproduceerd reinwater in Vlaanderen} + \text{Instroom reinwater van buiten Vlaanderen} = \text{Verkoop reinwater buiten Vlaanderen} + \text{Geleverd reinwater aan abonnees} + \text{Niet-geregistreerd verbruik}$$

Door de aangeleverde data toe passen in bovenstaande formule blijkt dat er 6 miljoen m³ verbruik van reinwater niet toe te kennen is. Voor de rapportering van de cijfers van 2012 wordt ernaar gestreefd dat niet toe te kennen verbruik te verklaren.

2.2 Ruwwater

2.2.1 Winning van ruwwater

Tabel 1 geeft per Vlaamse watermaatschappij het gewonnen ruwwater (m³) weer. Dat omvat ook het water dat niet gewonnen wordt met als doel productie van reinwater maar met als doel als ruwwater of ander water verhandeld te worden. Dat bevat echter geen oppervlaktewater dat gewonnen wordt om na zuivering 'direct' te infiltreren in de waterlaag waaruit het later weer opgepompt wordt.

In 2011 wonnen de Vlaamse watermaatschappijen 421,5 miljoen m³ ruwwater.

Tabel 1 bevat ook het volume gewonnen ruwwater uit grondwater en oppervlaktewater en dat binnen en buiten Vlaanderen. Van de totale hoeveelheid gewonnen ruwwater wordt 345 miljoen m³ ruwwater gewonnen binnen Vlaanderen. Daarvan is 48% afkomstig van grondwater en 52% afkomstig van oppervlaktewater. Ook winnen de TMVW, VMW en Vivaqua 77 miljoen m³ ruwwater buiten Vlaanderen. IWVB en Sint-Niklaas produceren geen reinwater.

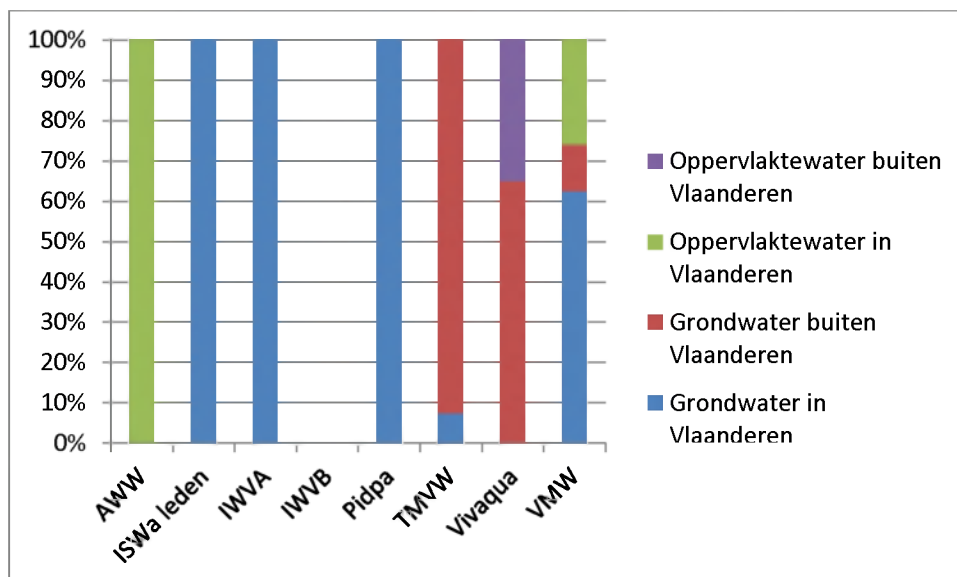
AWW (142 miljoen m³), Pidpa (65 miljoen m³) en VMW (143 miljoen m³) zijn de grootste ruwwaterwinners in Vlaanderen. Zij zorgen voor 83% van de winning van ruwwater.

Tabel 1: Gewonnen ruwwater (m³) per type water voor de productie van leidingwater door de Vlaamse watermaatschappijen.

Watermaatschappij	Grondwater in Vlaanderen	Grondwater buiten Vlaanderen	Oppervlaktewater in Vlaanderen	Oppervlaktewater buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	142.427.093	0	142.427.093
ISWa leden	6.900.446	0	0	0	6.900.446
IWVA	3.322.103	0	0	0	3.322.103
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	65.491.368	0	0	0	65.491.368
TMVW	743.837	9.166.581	0	0	9.910.418
Vivaqua ²	0	32.975.204	0	17.664.764	50.639.968
VMW	89.345.872	16.694.049	36.761.362	0	142.801.283
Vlaanderen	165.803.626	58.835.834	179.188.455	17.664.764	421.492.679

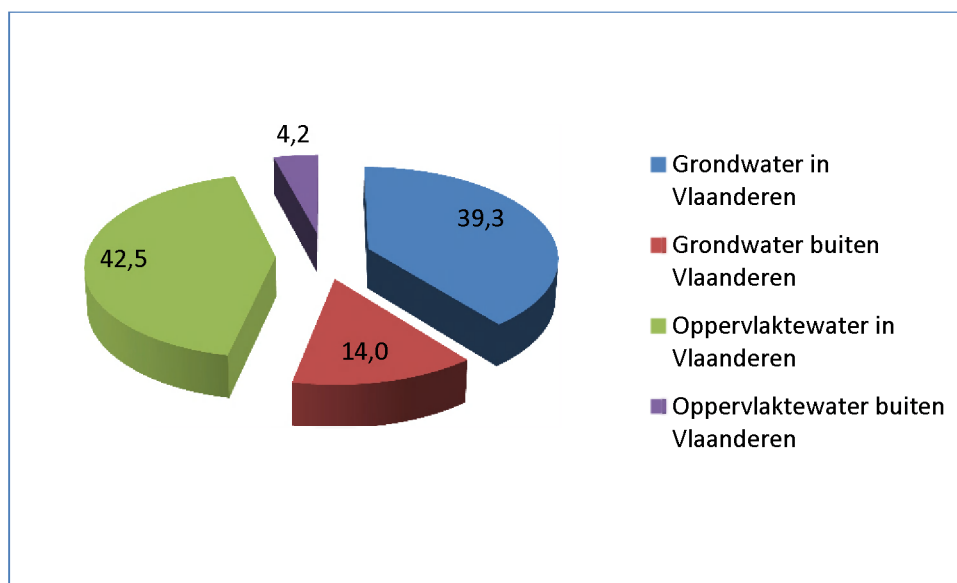
Figuur 3 geeft per type gewonnen water het aandeel weer per watermaatschappij. AWW wint al het ruwwater uit oppervlaktewater, Pidpa uit grondwater en VMW uit grondwater (74%) en oppervlaktewater (26%).

² Voor Vivaqua wordt aangenomen dat het geproduceerde reinwater voor Vlaamse watermaatschappijen en voor hun eigen abonnees ook de gewonnen hoeveelheid ruwwater is voor Vlaanderen.

Figuur 4: Het aandeel (%) gewonnen water verdeeld over oppervlaktewater en grondwater, en verdeeld in en buiten Vlaanderen per watermaatschappij.

Figuur 4 geeft de procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen. Voor Vlaanderen wordt ruwwater voor 39,3% gewonnen uit grondwater in Vlaanderen, voor 14,0% gewonnen uit grondwater buiten Vlaanderen, voor 42,5% uit oppervlaktewater in Vlaanderen en voor 4,2% uit oppervlaktewater buiten Vlaanderen.

Figuur 5: Procentuele verdeling gewonnen ruwwater voor Vlaanderen.

2.2.2 Inkoop en verkoop van ruwwater

De Vlaamse watermaatschappijen kopen geen ruwwater in van andere watermaatschappijen of leveranciers. In 2011 werd 1,5 miljoen m³ ruwwater verkocht. Dat is 0,35% van het totaal gewonnen water voor Vlaanderen (421 miljoen m³). Dat ruwwater wordt niet verkocht aan andere watermaatschappijen maar wel aan andere afnemers die in of buiten Vlaanderen gelegen zijn.

2.3 Reinwater

2.3.1 Productie van reinwater

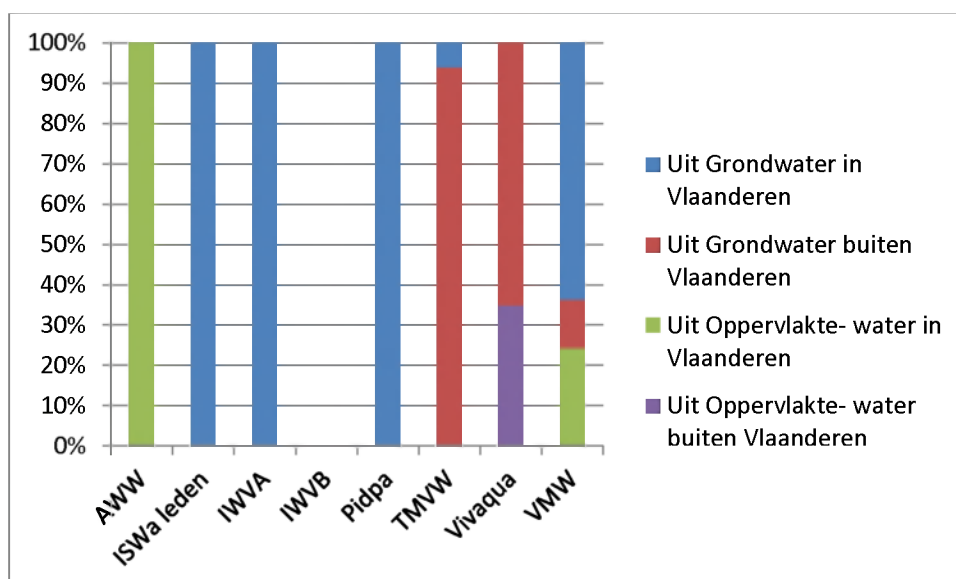
Tabel 2 geeft het geproduceerde reinwater weer voor de watermaatschappijen. In 2011 produceerden de watermaatschappijen in totaal 411 miljoen m³ reinwater. Ten opzichte van 2010 geeft dat een daling van 2,5%. Daarvan wordt 54% geproduceerd uit ruwwater afkomstig van grondwater en 46% afkomstig uit oppervlaktewater.

Tabel 2: Geproduceerd reinwater (m³) voor de Vlaamse watermaatschappijen.

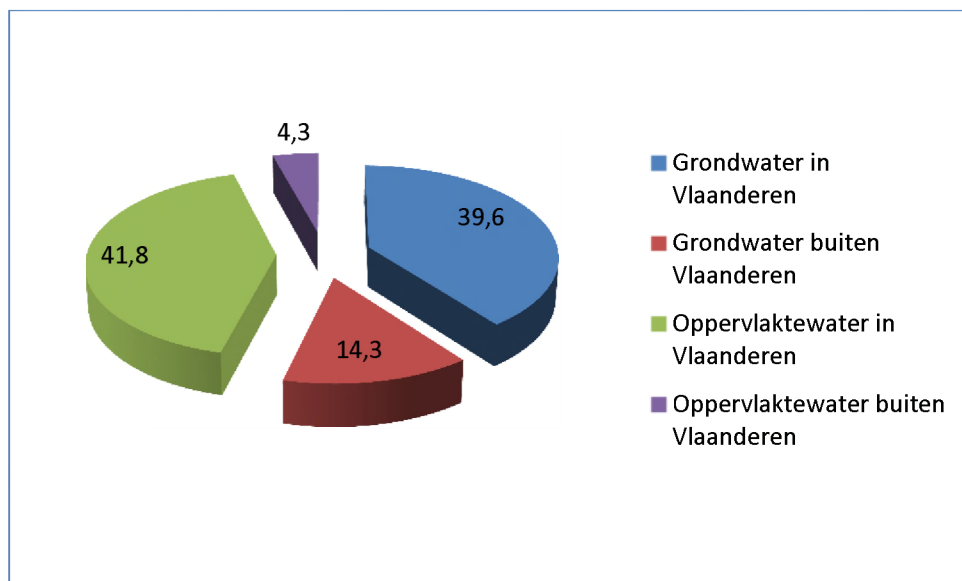
Watermaatschappij	Uit grondwater in Vlaanderen	Uit grondwater buiten Vlaanderen	Uit oppervlaktewater in Vlaanderen	Uit oppervlaktewater buiten Vlaanderen	Totaal
AWW	0	0	138.305.587	0	138.305.587
ISWa leden	6.880.446	0	0	0	6.880.446
IWVA	3.202.728	0	0	0	3.202.728
IWVB	0	0	0	0	0
Pidpa	63.925.457	0	0	0	63.925.457
TMVW	601.096	9.162.081	0	0	9.763.177
Vivaqua	0	32.975.204	0	17.664.764	50.639.968
VMW	88.153.378	16.574.185	33.519.951	0	138.247.514
Vlaanderen	162.763.105	58.711.470	171.825.538	17.664.764	410.964.877

Binnen Vlaanderen produceren de watermaatschappijen in totaal 335 miljoen m³ reinwater. Dat komt overeen met 81% van de totale productie. Daarvan wordt 172 miljoen m³ (51%) geproduceerd uit oppervlaktewater en 163 miljoen m³ (49%) uit grondwater. Buiten Vlaanderen wordt door de watermaatschappijen 76 miljoen m³ reinwater geproduceerd. 59 miljoen m³ (77%) wordt geproduceerd uit grondwater en 18 miljoen m³ (23%) uit oppervlaktewater.

Figuur 6 geeft het aandeel geproduceerd water opgedeeld per ruwwaterbron al of niet afkomstig uit Vlaanderen. Daaruit blijkt dat voor Vlaanderen reinwater geproduceerd wordt uit 40% grondwater binnen Vlaanderen, 14% uit grondwater buiten Vlaanderen, 42% uit oppervlaktewater in Vlaanderen en 4% uit oppervlaktewater buiten Vlaanderen.

Figuur 6: Het aandeel (%) geproduceerd water per watermaatschappij.

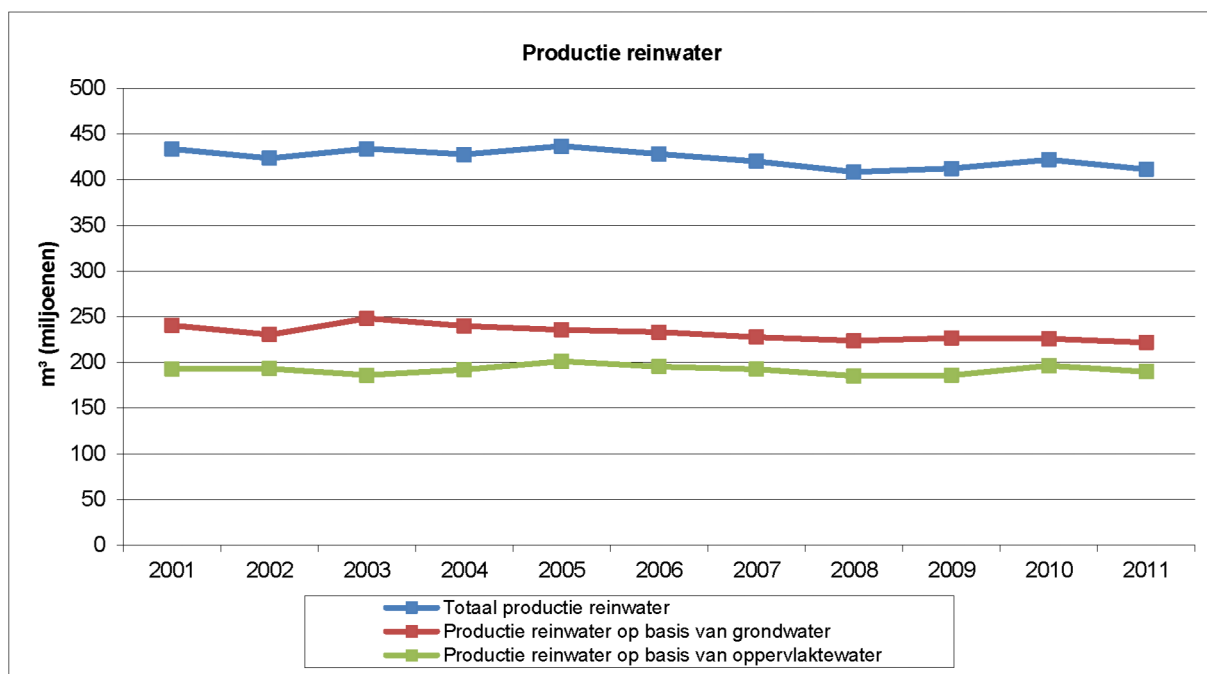

Figuur 7: Procentuele verdeling reinwater voor Vlaanderen.

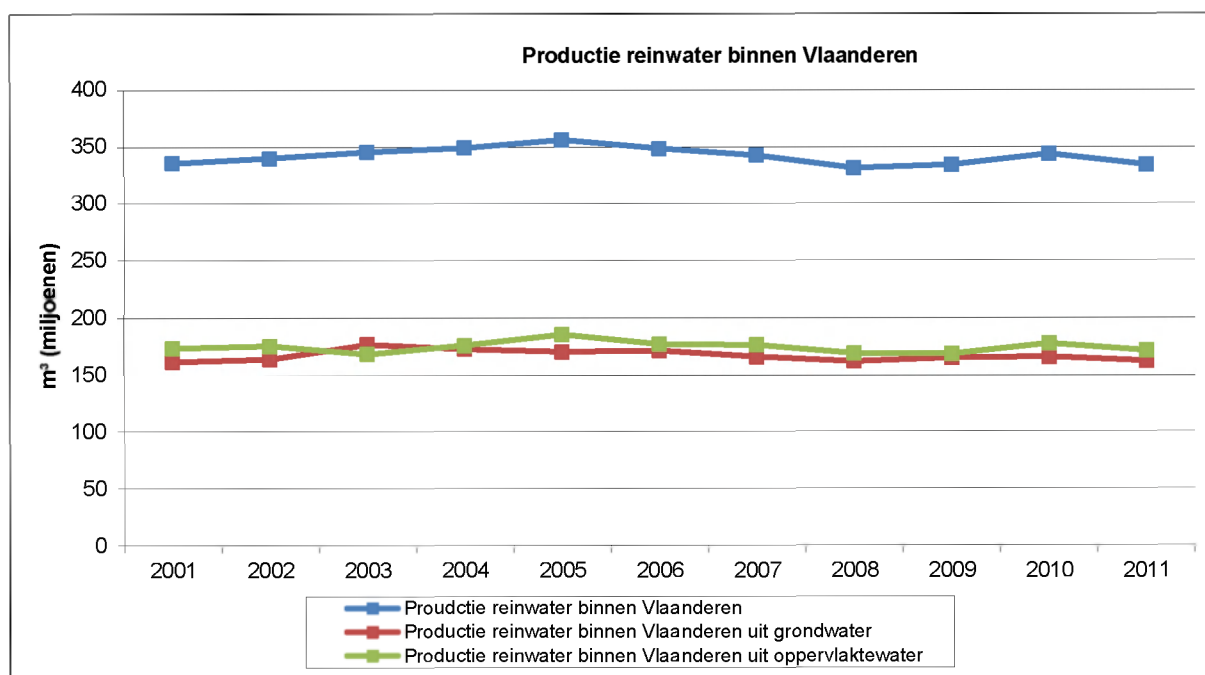
De totale productie van reinwater geproduceerd door Vlaamse watermaatschappijen is weergegeven in Figuur 7. De grafiek geeft ook de evolutie van 2001 tot en met 2011 weer.

Figuur 8 en figuur 9 splitsen de gegevens van figuur 7 op. Figuur 8 geeft de productie van reinwater binnen Vlaanderen weer en figuur 9 geeft de productie van reinwater buiten Vlaanderen weer.

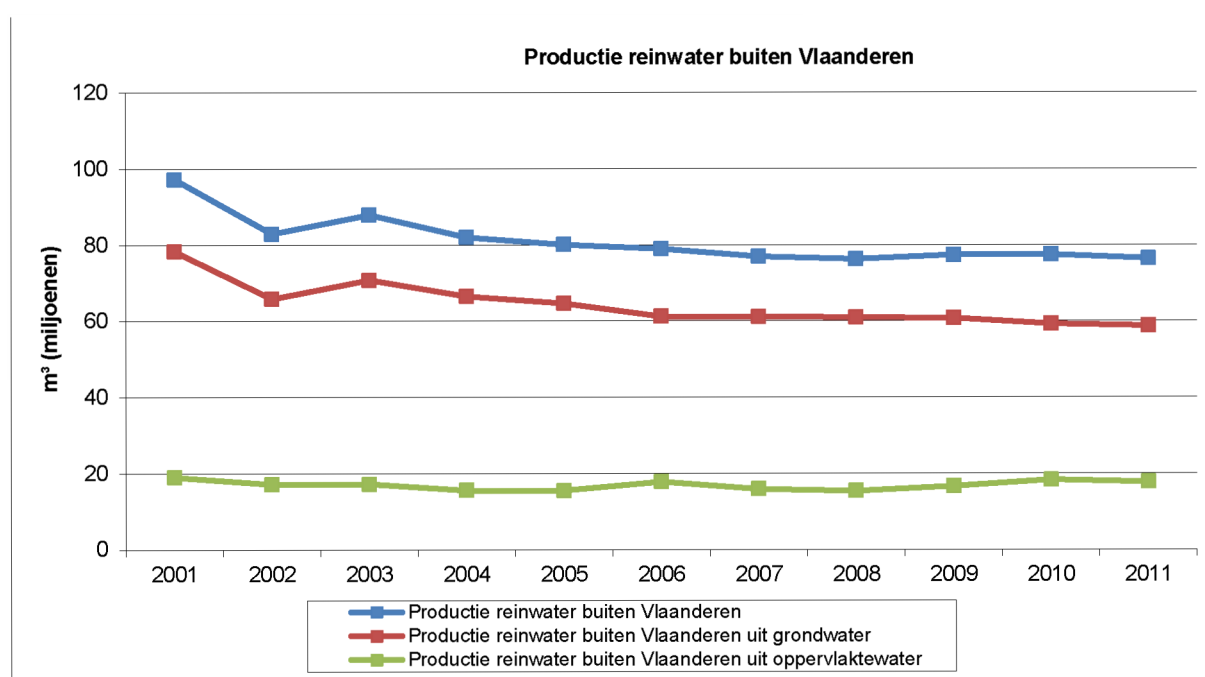
Uit de totaalproductie (Figuur 7) kan worden vastgesteld dat er sinds 2001 5% minder reinwater geproduceerd is. Dat komt vooral doordat er buiten Vlaanderen minder reinwater geproduceerd wordt. Zo werd er sinds 2001 21% minder reinwater geproduceerd buiten Vlaanderen. Dat werd niet gecompenseerd door meer reinwater te produceren binnen Vlaanderen.

Figuur 8: Gegevens totale productie reinwater (m³) door Vlaamse watermaatschappijen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011.

Figuur 9: Gegevens productie reinwater (m³) binnen Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011.

Figuur 10: Gegevens productie reinwater (m³) buiten Vlaanderen, opgesplitst in oppervlakte- en grondwater, tussen 2001 en 2011.

2.3.2 Inkoop en verkoop van reinwater

De verschillende watermaatschappijen kopen en verkopen reinwater, zowel onderling als in de naburige gewesten en buurlanden. In totaal kopen de watermaatschappijen 124 miljoen m³ reinwater aan en verkopen ze 120 miljoen m³ reinwater.

Tabel 3 geeft de aankoop en verkoop van reinwater weer binnen Vlaanderen zelf. Daaruit blijkt dat AWW en Vivaqua grote hoeveelheden water verkopen aan andere watermaatschappijen binnen Vlaanderen. Knokke-Heist, IWVB, Sint-Niklaas en TMVW echter kopen veel reinwater aan. Bij

Knokke-Heist en TMVW is de productie onvoldoende om aan de vraag van hun klanten te voldoen. IWVB en Sint-Niklaas beschikken niet over een eigen productie.

Tabel 3: Aankoop en verkoop van reinwater (m³) binnen Vlaanderen.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
AWW	1.193.227	41.626.045
ISWa leden	5.404.649	4.958
IWVA	247.874	95.759
IWVB	1.745.957	0
Pidpa	3.431.910	1.217.083
TMVW	36.450.086	14.925.289
VMW	6.227.282	4.484.027
Totaal	54.700.985	62.353.161

Tabel 4 geeft de reinwatertransfer van en naar Wallonië weer. Daaruit blijkt dat VMW ongeveer 18 miljoen m³ reinwater aankoopt in Wallonië. De verkoop is veel kleiner, zo'n 6 miljoen m³. Zowel VMW als TMVW verkoopt reinwater in Wallonië.

Tabel 4: Aankoop en verkoop van reinwater (m³) in Wallonië.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
TMVW	0	1.179.910
VMW	17.695.994	4.754.758
Totaal	17.695.994	5.934.668

Tabel 5 geeft de aankoop en de verkoop van reinwater in Brussel weer. IWVB en TMVW kopen 48 miljoen m³ reinwater bij Vivaqua via Brussel.

Tabel 5: Aankoop en verkoop van reinwater (m³) in Brussel.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
IWVB	11.401.736	0
TMVW	36.849.248	0
Vivaqua	0	48.270.780
VMW	14.761	319
Totaal	48.265.745	48.271.099

Een aantal watermaatschappijen koopt en verkoopt reinwater in Nederland (tabel 6) en Frankrijk (tabel 7). Dat zijn relatief kleinere hoeveelheden in vergelijking met de aan- en verkoop van de overige Belgische gewesten.

Tabel 6: Aankoop en verkoop van reinwater (m³) in Nederland.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
AWW	0	3.007.030
Pidpa	2.111	0
TMVW	2.001.083	0
VMW	198.395	0
Totaal	2.201.589	3.007.030

Tabel 7: Aankoop en verkoop van reinwater (m³) in Frankrijk.

Watermaatschappij	Aankoop	Verkoop
IWVA	1.472.290	0
Totaal	1.472.290	0

2.3.3 Instroom reinwater van buiten Vlaanderen

Onder instroom van reinwater van buiten Vlaanderen wordt verstaan: het reinwater dat niet in Vlaanderen geproduceerd wordt en het reinwater dat aangekocht wordt door de Vlaamse watermaatschappijen van buiten Vlaanderen.

TMVW en VMW produceren 25,7 miljoen m³ reinwater buiten Vlaanderen (tabel 2). In 2011 werd door de Vlaamse watermaatschappijen 69,6 miljoen m³ reinwater aangekocht in Wallonië, Brussel, Nederland en Frankrijk (tabel 4 tot en met 7).

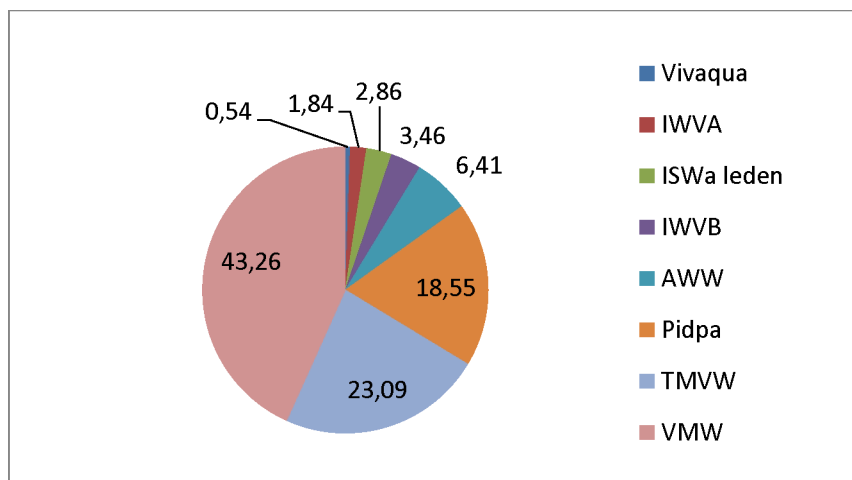
De totale instroom van reinwater van buiten Vlaanderen bedroeg 95 miljoen m³ in 2011.

2.4 Verbruik van reinwater

2.4.1 Aantal abonnees

Figuur 10 geeft het totale aantal abonnees (huishoudelijk en niet-huishoudelijk) weer per watermaatschappij.

Uit figuur 10 blijkt dat VMW, TMVW en Pidpa 84% van de abonnees in Vlaanderen van reinwater voorzien.

Figuur 11: Het aandeel abonnees per watermaatschappij in Vlaanderen.

2.4.2 Reinwaterverbruik

Tabel 8 geeft per watermaatschappij het volume geleverd reinwater aan abonnees weer in Vlaanderen.

Het aantal abonnees op basis van de verkoopcijfers van TMVW en het percentage niet-verbruik van 2010 (23,5%) bedraagt 2.313.915.

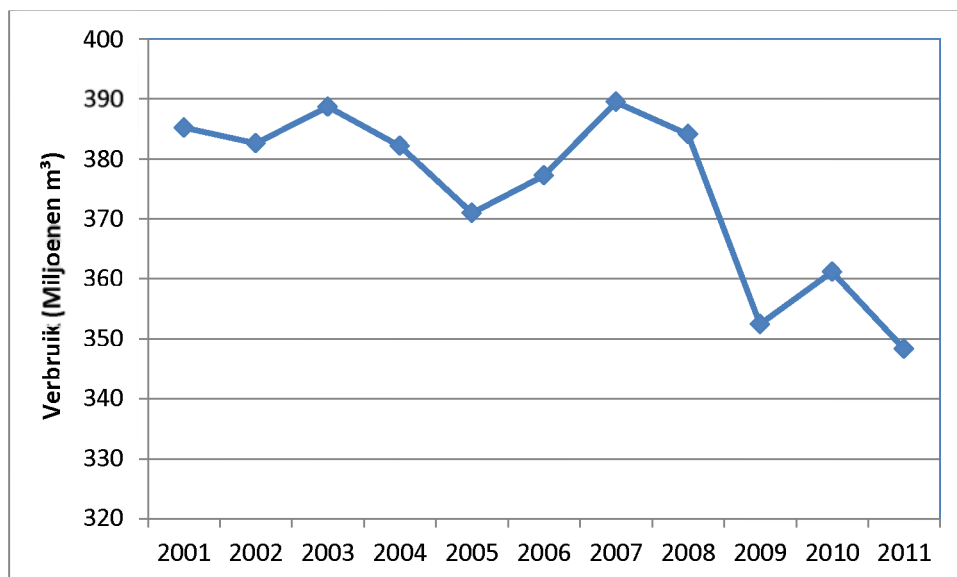
Voor AWW bedraagt het volume geleverd reinwater per abonnee 513 m³. Dat is veel hoger dan bij de andere watermaatschappijen. Een mogelijke verklaring is het grote aantal niet-huishoudelijke abonnees gelegen in de haven van Antwerpen.

Tabel 8: Geleverd reinwater (m³) aan abonnees in Vlaanderen.

DWM	m ³ geleverd	Aantal abonnees	m ³ per abonnee
AWW	89.182.742	173.948	512,7
ISWa leden	9.738.701	77.770	288
IWVA	4.158.956	49.986	83,2
IWVB	10.597.846	94.038	112,7
Pidpa	57.708.021	503.644	114,6
TMVW	55.307.958	626.868	88,2
Vivaqua	1.995.554	14.586	136,8
VMW	119.605.645	1.174.604	101,8
Vlaanderen	348.295.423	2.715.444	127,4

Figuur 11 geeft het volume reinwater weer dat sinds 2001 per watermaatschappij geleverd is. Over een tijdspanne van 10 jaar blijkt dat er 40 miljoen m³ reinwater minder geleverd is. De stijging in 2010 is te verklaren door het warme voorjaar.

Het lijkt er dus op dat het overheidsbeleid effect heeft. Door maatregelen zoals de gewestelijke stedenbouwkundige vergunning, het subsidiëren van hemelwaterputten, enz. probeert de overheid immers het totale waterverbruik – en vooral het verbruik van leidingwater – te beperken.

Figuur 12: Evolutie volume (m³) geleverd reinwater tussen 2001 en 2011.

2.4.3 Niet-geregistreerd verbruik

Tabel 9 geeft het niet-geregistreerde verbruik van reinwater per watermaatschappij in Vlaanderen weer. Het niet-geregistreerde verbruik omvat het niet-gefactureerde verbruik (brandweer, de gemeentediensten, het spoelen van leidingen ...) en de lekverliezen.

In 2011 bedroeg het totale niet-geregistreerde verbruik in Vlaanderen 67,5 miljoen m³. Het totale volume niet-geregistreerd verbruik in Vlaanderen maakt 16,2% uit van het volume reinwater dat gepompt wordt in het distributienetwerk. In 2010 bedroeg dat 15,6%. Er is dus een lichte toename van het niet-geregistreerde verbruik.

Voor een aantal watermaatschappijen ligt het niet-geregistreerde verbruik boven het Vlaamse gemiddelde, namelijk voor ISWa-leden (21,3%), IWVB (19%), TMVW (20%) en VMW (22%).

Tabel 9: Niet-geregistreerd verbruik (m³) reinwater in Vlaanderen.

Watermaatschappij	m³ niet geregistreerde verbruik reinwater 2011	% niet geregistreerde verbruik 2011 t.o.v. input distributie
AWW	5.682.997	6,0
ISWa leden	2.636.194	21,3
IWVA	668.177	13,8
IWVB	2.549.847	19,4
Pidpa	8.434.374	12,8
TMVW	13.650.437	19,8
Vivaqua	373.634	15,8
VMW	33.275.201	21,8
Vlaanderen	67.534.861	16,2

3 Conclusies

- In 2011 werd 345 miljoen m³ ruwwater gewonnen binnen Vlaanderen, waarvan 48% uit grondwater en 52% uit oppervlaktewater.
- TMVW, VMW en Vivaqua zijn de maatschappijen die ruwwater winnen buiten Vlaanderen voor een totaal van 77 miljoen m³ ruwwater.
- In 2011 werd door acht watermaatschappijen 335 miljoen m³ reinwater geproduceerd binnen Vlaanderen. Daarvan werd 49% reinwater geproduceerd uit grondwater en 51% reinwater uit oppervlaktewater. 76 miljoen m³ reinwater wordt buiten Vlaanderen geproduceerd.
- Sinds 2001 wordt er 5% minder reinwater geproduceerd. Dat komt doordat de productie buiten Vlaanderen sinds 2001 met 21% gedaald is.
- De watermaatschappijen kopen in totaal 124 miljoen m³ reinwater aan en verkopen 120 miljoen m³ reinwater van andere watermaatschappijen of van buurlanden (gewesten).
- De instroom van reinwater van buiten Vlaanderen bedroeg in 2011 95 miljoen m³.
- In Vlaanderen werd door de watermaatschappijen 348 miljoen m³ reinwater geleverd aan de abonnees (huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees).
- Over de periode 2001-2011 wordt er 40 miljoen m³ reinwater (10%) minder geleverd aan de abonnees.
- 67,5 miljoen m³ (of zo'n 16% ten opzichte van inputdistributie) was het niet-geregistreerde verbruik in 2011.